

הלכות הדרף היומי

מסכת הוריות

תוכן עניינים

1. א. צבור בפר ואין מביאין אשם תלוי.....
2. ב. ומשיח בפר ואין מביא אשם תלוי.....
2. ג. הורה בפני עצמו ועשה בפני עצמו מתכפר לו בפני עצמו.....
3. ד. הורה עם הצבור ועשה עם הצבור מתכפר לו עם הצבור.....
4. ה. שאין ב"ד חייבין עד שיורו לבטל מקצת ולקיים מקצת וכן המשיח.....
4. ו. ולא בעבודת כוכבים עד שיורו לבטל מקצת ולקיים מקצת.....
- ז. הוא בחלב והן בעבודת כוכבים הטא בפני עצמו הוא דהא חלוקין בטעמייהו ... הוא בחלב המכסה את הקרב והן בחלב שעל ... הוא בחלב והן בדם מהו ... תיקו 5
- ח. אין חייבין אלא על העלם דבר עם שגגת המעשה וכן המשיח ולא בעבודת כוכבים אין חייבין אלא על העלם דבר עם שגגת המעשה ... דכתיב לאשמת העם הרי משיח כצבור.....
6. ט. משיח בעבודת כוכבים ... בהעלם דבר ושזין שבשעירה.....

דף ז.

א. צבור בפר ואין מביאין אשם תלוי

כל הטא¹ שהייבין על שגגתו הטאת קבועה, חייבין על לא הודע שלו אשם תלוי, ומהו לא נודע אם נסתפק לו אם שגג בדבר זה או לא שגג, הרי זה מצווה להקריב אשם שנאמר (ויקרא ה פסוק יז – יח) וְלֹא יָדַע וְאִשָּׁם וְנִשְׂא עֹנֹו. וְהִבִּיא אֵיל תָּמִים מִן הַצֹּאן בְּעֶרְכָּד לְאִשָּׁם וְזֶה הַנִּקְרָא אִשָּׁם תְּלוּי מִפְּנֵי

¹ רמב"ם הלכות שגגות פרק ה הלכה א

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת הוריות

שהוא מכפר על הספק ותולה לו עד שיודע לו בודאי שחטא בשגגה ויקריב חטאתו.

בית דין² שנסתפק להן אם שגגו בהוראה או לא שגגו, אינן חייבין באשם תלוי שנאמר (שם ד פסוק יד) וְנִזְדָּעָה הַחֲטָאת עַד שֶׁתּוֹדַע³ ואחר כך יתחייבו בקרבן.

ב. ומשיח בפר ואין מביא אשם תלוי

כהן משיח⁴ שנסתפק לו אם שגג שגגה זו, שהיא שגגת הוראה עם המעשה או לא שגג אותה, אינו מביא אשם תלוי מפני שהוא בה כצבור שאינן מביאין אשם תלוי על לא הודע של שגגת הוראה.

ג. הורה בפני עצמו ועשה בפני עצמו מתכפר לו בפני עצמו

כבר התבאר לעיל דף ו: שכל שגגה⁵ שההדיוט מביא עליה חטאת הקבועה כשבה או שעירה, אם שגג בה כהן משיח מביא פר, אך אינו מביא על שגגתו כשחטא בשגגת המעשה לבד כגון שסבור על חלב ששומן הוא ואכלו פטור

² רמב"ם שם פרק יב הלכה ב

³ קשה דמהאי קרא דונודעה החטאת לא מפיק שם ברייתא אלא היכא דלא ידעי ב"ד על מה הורו אי על חלב או על דם דפטורים כמו שהתבאר לעיל דף ה' ומוכרח הוא שם לפרש כן בההיא ברייתא משום דאמרינן התם דהוי דלא כר"א דתנן אמר ר"א מה נפשך אם חלב אכל חיב נותר אכל חייב וכו' ואי ברייתא איירי דלא ידעי אם שגגו או לא בהא לא פליג ר"א ולא הוי ענין למחלוקתו כלל, וא"כ איך הביא רבינו ז"ל פסוק למעט אשם תלוי בצבור דמהאי קרא לא מימעיש ואין מיעוטו אלא מקרא דוכפר עליו הכהן על שגגתו אשר שגג מי שחטאו שוה יצא משיח וכו' ומה"ט נתמעט ציבור שאין שגגתו וחטאתו שוה וכמ"ש רש"י ז"ל בריש פרק ב' בהוריות גבי מה שאמר צבור כפר ואין מביאין אשם תלוי כלל כדאמר לקמן דכתיב ביה באשם תלוי ואם נפש אחת תחטא בשגגה כו' וכ"ש ציבור דיצא מאשם תלוי משום דהעלם דבר בהדיא כתיב בהו ואין חטאתו ושגגתו שוה דבעינן העלם דבר עם שגגת מעשה ועוד דציבור אינו בכלל נפש ע"כ. וא"כ מהאי קרא היה לו לרבינו ז"ל למעט אשם תלוי והתימה מהרב בעל כ"מ שכתב שרבינו מפרשה לענין אשם תלוי דא"א מכל הסוגיא כדכתיבנא וצ"ע. לח"מ שם וכעין זה הקשה במל"מ ועיין מרכה"מ שם שאפשר דכל שכן הוא שאם באשם תלוי פטור מחמת חוסר ידיעה כל שכן בלא ידעו המבואר לעיל. וילפי' שניהם מקרא אחד, וכעין זה בערוך השולחן העתיד הלכות שגגות סימן רכו סעיף ז

⁴ רמב"ם שם פרק טו הלכה ו

⁵ רמב"ם שם טו הלכה א

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת הוריות

אלא חיובו הוא רק כשטעה בהוראת עצמו, כגון שהורה שחלב זה מותר ואכלו, ועשה מעשה בשגגת הוראתו לבדה.

כיצד כהן⁶ משיח שטעה בהוראה לעצמו, ודימה שהזורק מרשות לרשות בשבת מותר וזרק מרשות לרשות והוא תולה בהוראתו לעצמו, כשיודע לו חטאו יביא פר לחטאת.

ד. הורה עם הצבור ועשה עם הצבור מתכפר לו עם הצבור

הורה הכהן⁷ המשיח עם בית דין ושגג הוא והם בהוראה, אף על פי שעשו על פי ההוראה הזאת שטעו בה, הואיל ולא סמך בשעת מעשה על הוראתו לבדה⁸, אלא על הוראתו עם הוראת בית דין הרי זה פטור, ואין צריך להביא כפרה בפני עצמו, אלא אם היו בית דין מביאין קרבן מתכפר לו בכלל הצבור⁹, ואם היו העושים הם המביאים קרבן הוא אינו מביא קרבן שהרי אין צריך כפרה בפני עצמו.

⁶ רמב"ם שם הלכה ב

⁷ רמב"ם שם הלכה ד

⁸ ק"ק בטעם זה דמשמע מדברי רבינו ז"ל דאם לא היה סומך על הוראת ב"ד אלא הוא לבדו בלא הוראת ב"ד עשה דמביא פר לעצמו ולא משמע הכי בגמרא דמפיק ליה מקרא דעל חטאתו אשר חטא הא כיצד חטא בפני עצמו ע"כ. משמע דבכל גוונא קאמר דכשחטא עם הציבור יביא עם הציבור. לח"מ שם ונראה לענ"ד דרבינו לימדו מדין צבור שאין ב"ד חייבים אא"כ סמכו על הוראתן כמ"ש ריש פי"ב ופי"ג וידוע דהמשיח איתקש לצבור כדאיתא בגמרא. מעשה רקח שם ובערוך השולחן העתיד שם סימן רכט סעיף יב – יג כתב נ"ל בכונתו, דהנה הגמ' שם מקשה אהא דחטא עם הציבור מתכפר בשל ציבור, היכי דמי אילימא דהוא מופלא והם אינן מופלין פשיטא דמתכפר לו בפני עצמו הוראה דלהון ולא כלום וכו', ואי דאינון מופלין והוא אינו מופלא אמאי מתכפר לו בפ"ע הא הוראה דידיה ולא כלום הוא, אמר ר"פ כגון שהיו מופלין שניהן, עכ"ל הגמ'. והרמב"ם לא הביא זה לפי שכבר ביאר זה דצריך שיהא מופלא בחכמה וגם בב"ד, ביאר כן בפ"ג שיהו כולם ראויים להוראה. והנה הרמב"ם בפ"ב מסנהדרין כתב: ומצוה להיות בסנהדרי גדולה כהנים ולוים, שנאמר: ובאת אל הכהנים הלויים, ואם לא מצאו אפילו כולם ישראלים מותר וכו', ומושיבין כהן גדול אם היה ראוי בחכמה, עכ"ל, וזהו מספרי. והנה לפ"ז פשוט דהך דינא דהורה כהן משיח והורו הם והוא מופלא בחכמה פשיטא שישב בסנהדרין, ולפ"ז קרא דעל חטאתו דאתי לאורויי דחטא עם הציבור מתכפר לו עם הציבור והוא מופלא בחכמה פשיטא שישב יחד עם ב"ד הגדול, ולפ"ז אתיין דברי הרמב"ם כמין חומר ומפרש טעמא דקרא דלכן מתכפר עם הציבור הואיל ולא סמך בשעת מעשה על הוראתו לבדה כלומר שהרי בע"כ ישב בסנהדרין ונשאו ונתנו ביחד.

⁹ ופרש"י מפני מה נתכפר עם הציבור מפני שששה בכמה דברים לציבור ע"ש, ואינו מובן למה צריך טעם על זה כיון דמקרא נפקא לן בברייתא כמ"ש. ויראה לי בכונת רש"י ז"ל בשנדקדק דהא משנה זו שאומרת דבעשה עם הציבור מתכפר לו עם הציבור גם בעכו"ם מיירי, דאל"כ הו"ל לבאר דבעכו"ם אינו כן אלא מביא תמיד לעצמו, ואיך אפשר לומר כן דבשלמא בשארי איסורים שקרבנו שוה לשל ציבור שפיר מתכפר בשלהם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת הוריות

ה. שאין ב"ד חייבין עד שיורו לבטל מקצת ולקיים מקצת וכן

המשיח

ממה שנאמר אם הכהן המשיח יחטא לאשמת העם לומדים אנו שהרי משיח כצבור מה הצבור שהן בית דין אינן חייבין בקרבן עד שיהיו חכמים ראויין להוראה ויטעו בהוראה, ויעשו העושים על פיהם ויורו לבטל מקצת ולקיים מקצת, כך המשיח בכל הדרכים האלו, ולכן אינו מתחייב אלא כשיהיה חכם מופלא.

אולם אינו ממש כציבור שציבור כבר התבאר לעיל דף ג. שהוראה תלויה בבית דין ומעשה תלוי בקהל כלומר שבית דין חייבין להביא פר העלם דבר של ציבור ואף על פי שלא עשו הן בעצמן מעשה, שאין משגיחין על עשיית בית דין כלל בין עשו בין לא עשו אלא על הוראתן בלבד, ושאר העם פטורין מן הקרבן ואף על פי שהם העושים, מפני שתלו בבית דין. אך כהן משיח אינו חייב אלא אם עשה מעשה בהוראת עצמו ואינו חייב כלל על אחרים שעשו בהוראתו¹⁰.

ו. ולא בעבודת כוכבים עד שיורו לבטל מקצת ולקיים מקצת

כבר התבאר לעיל דף ד. שבית דין ששגגו והורו שמותר להשתחוות לעבודה זרה הרי אלו כמי שאמרו אין ע"ז בתורה ועקרו כל הגוף ואין זו וכיוצא בזה שגגת הוראה אלא שכחה, לפיכך פטורין מן הקרבן וכל העושה על פיהן חייב חטאת בפני עצמו.

אך אם טעו ואמרו המשתחוה לעבודה זרה בפישוט ידים ורגלים הוא החייב שנאמר בו (שם לד פסוק יד) **פי לא תשתחוה לאל אחר אבל הכורע על**

אבל בעכו"ם דקרבן ציבור הוא פר לעולה ושעיר לחטאת ושלו שעירה כיחיד ואיך יתכפר בשל ציבור, ואי משום קרא דעל חטאתו הא בשארי איסורים כתיבא ולא בעכו"ם ולזה צריך טעמו של רש"י ז"ל. וה"פ דמשנה: הורה עם הציבור ועשה עם הציבור מתכפר לו עם הציבור, כלומר ואפילו בעכו"ם. ואף שקרבנו אינו שוה לשלהם לפי שאין ב"ד חייבין וכו', כלומר דלפי שבהרבה דברים שוין הן לכן מתכפר בכאן עם הציבור גם בעכו"ם אף שהקרבנות אינם שוים (כנלע"ד). ערוך השולחן העתיד שם סימן רכט סעיף ה – ט
¹⁰ ערוך השולחן העתיד הלכות שגגות סימן רכט סעיף ב

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת הוריות

הארץ ולא פשט ידיו ורגליו הרי הוא מותר ועשו רוב הקהל על פיהן פטורין
ובית דין מביאין קרבן על שגגתן.

וכהן משיח שהורה לעצמו¹¹ לבטל מקצת ולקיים מקצת בע"ז ועשה כפי
הוראתו, הרי זה מביא שעירה כהדיוט והוא שישנוג בהוראה כמו שביארנו,
שאינן הכהן המשיח חייב קרבן אלא בהעלם דבר בהוראה עם שגגת המעשה
בצבור.

אבל אם שגג במעשה בלבר בלא הוראה בין בע"ז בין בשאר מצות אינו
מביא קרבן כלל.

דף ז:

ז. הוא בחלב והן בעבודת כוכבים חטא בפני עצמו הוא דהא חלוקין בטעמייהו ... הוא בחלב המכסה את הקרב והן בחלב שעל ... הוא בחלב והן בדם מהו ... תיקו

הורה¹² עם בית דין בשגגה ושגגו הם בדם והוא בחלב, אינו מתכפר לו עם
הצבור אלא מביא פר לעצמו¹³. וכל שכן כשהוא בע"ז והם בשאר איסורים
או להיפך. אך הורה הוא והם בחלבים שונים מתכפר עמהם.

¹¹ רמב"ם שם פרק טו הלכה ג

¹² רמב"ם שם הלכה ה

¹³ בעיא דלא איפשיטא וקשה דהיה לו למפסקה לקולא ותירין הרב בעל כ"מ ז"ל ע"י תנאי יעויין שם. ונ"ל
לתרין דהוא סובר דאיפשיטא משום דכפ"ק גבי הורו ב"ד ועשו מיעוט בחלב ומיעוט בדם אמרו שם את"ל כיון
דאיסורין שוה וקרבנן שוה מצטרף וכבר נודע דכל את"ל פשיטותא היא לדעת רבינו ז"ל וכיון דהוי צירוף לענין
ב"ד משמע לו לרבינו ז"ל דה"ה דהוי צירוף לענין כהן משיח עם הציבור דהא הצד דאמר כאן דלא יצטרפו
משום דבטעמייהו פליגי והך צד נתבטל גבי בעיא דב"ד אלא דאזלינן בתר דאיסורין שוה קרבנן שוה וה"ה
הכא כנ"ל לדעת רבינו ז"ל. ובאו"ש כתב לרבא דאמר (שם) אטו מקומות כו', כיון דקא מורי בתרי איסורי
חטא בפני עצמו פשיטא ליה דאם האיסור הוא אחר מביא פר לעצמו, ואזיל למעמו בשגגת מעשה בהדיוט
דאמר דמומר לאכול חלב ואכל דם לא הוי מומר לדם (שם י"א ע"א), וכן קי"ל כלישנא דמתני בשם רבא
(זבחים ט' ע"ב) דחטאת חלב ששחטה על חטאת דם פסולה, אלמא דבתרי איסורי תליא, ואינן מצטרפין,
ואינו מתכפר עם הצבור, והוי הוראה אחריתי, ודוק. וכ"כ במרכה"מ, ולפי"ז בשני חלבים מתכפר עמהם.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת הוריות

ח. אין חייבין אלא על העלם דבר עם שגגת המעשה וכן המשיח ולא בעבודת כוכבים אין חייבין אלא על העלם דבר עם שגגת המעשה ... דכתיב לאשמת העם הרי משיח כצבור

כבר התבאר לעיל דף ב וג. שכל דבר שהייבין¹⁴ על שגגתו חטאת קבועה אם שגגו בית דין הגדול בהוראה והורו להתירו ושגגו העם בהוראתו ועשו העם והם סומכין על הוראתו ואחר כך נודע לבית דין שטעו, הרי בית דין חייבין להביא פר העלם דבר של ציבור ואף על פי שלא עשו הן בעצמן מעשה שאין משגיחין על עשיית בית דין כלל בין עשו בין לא עשו אלא על הוראתו בלבד, ושאר העם פטורין מן הקרבן ואף על פי שהם העושים, מפני שתלו בבית דין.

וכבר התבאר לעיל דף ו. שאין כהן משיח מביא פר על שגגתו כשהטא בשגגת המעשה לבר כגון שסבור על חלב ששומן הוא ואכלו פטור אלא חיובו הוא רק כשטעה בהוראת עצמו, כגון שהורה שחלב זה מותר ואכלו, ועשה מעשה בשגגת הוראתו לבדה, והיא שיהיה חכם מופלא שנאמר אם הכהן המשיח יחטא לאשמת העם הרי משיח כצבור מה הצבור שהן בית דין אינן חייבין בקרבן עד שיהיו חכמים ראויין להוראה ויטעו בהוראה, ויעשו העושים על פיהם ויורו לבטל מקצת ולקיים מקצת, כך המשיח בכל הדרכים האלו.

ט. משיח בעבודת כוכבים ... בהעלם דבר ושויין שבשעירה

כבר התבאר שכהן משיח שהורה לעצמו¹⁵ לבטל מקצת ולקיים מקצת בע"ז ועשה כפי הוראתו, הרי זה מביא שעירה כהדיוט והוא שישגוג בהוראה כמו שביארנו, שאין הכהן המשיח חייב קרבן אלא בהעלם דבר בהוראה עם שגגת המעשה כצבור.

¹⁴ רמב"ם הלכות שגגות פרק יב הלכה א
¹⁵ רמב"ם שם פרק טו הלכה ג

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת הוריות

אבל אם שנג במעשה בלבד בלא הוראה בין בע"ז בין בשאר מצות אינו מביא קרבן כלל.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748
להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה
<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

